

Kooskõlastustabel

Ettepanek/märkus	Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi kommentaar
Regionaal- ja Põllumajandusministeerium (16.12.2025 nr 1.4-2/3095-1)	
<p>1. Eelnõus kavandatud muudatusel on oluline regionaalne mõju, mida ei ole seletuskirjas hinnatud.</p> <p>Eelnõu seletuskirja kohaselt ei mõjuta muudatused regionaalarengut. Sellega ei ole võimalik nõustuda. Töötukassa ettevõtluse alustamise toetuse lõpetamine ja teenuste kadumine mõjutab tugevalt just neid piirkondi, kus:</p> <ul style="list-style-type: none"> • töötuse määr on kõrgem; • ettevõtlusaktiivsus on madalam; • töökohtade kättesaadavus on piiratud; • inimeste ettevõtlusjulguse ja -oskuste kujundamine on oluline töö- ja sotsiaalelu kvaliteedi komponent. <p>Regionaalarengu tegevuskava seire (RETK 2024) toob esile, et Ida-Virumaa, Kagu-Eesti, Kesk-Eesti ja mitmed väiksemad maakonnad seisavad silmitsi töökohtade, sissetulekute, ettevõtlusaktiivsuse ning inimeste oskuste märkimisväärse puudujäägiga. Niisugustes piirkondades võib Töötukassa meede osutada tähtsaks ettevõtlusvõimekuse kujundajaks ja motivatsiooni loojaks töö kaotanud inimestele. Kahjuks piirkondlikku mõju analüüsi kuskilt välja ei tulnud.</p> <p>Meie hinnangul on regionaalne mõju selgelt olemas ning palume seda hinnata.</p> <p>2. Töötute ettevõtlusvõimekuse arendamise mõju on alahinnatud.</p> <p>Maakondlikud arenduskeskused on rõhutanud, et:</p> <ul style="list-style-type: none"> • teenus on töötule esimene ja sageli ainus praktiline samm ettevõtluse proovimiseks; • see kasvatab enesekindlust ja arendab oskusi;	<p>Arvestatud</p> <p>Seletuskirja on regionaalsete mõjudega täiendatud.</p>

- isegi ettevõtet loomata aitab see inimesel teha teadlikuma karjäärivaliku;
- teenus on oluline just majanduslikult haavatavamates piirkondades.

Tegemist on sotsiaalsete, majanduslike ja piirkondlike mõjudega, mille mõjud palume uuesti üle hinnata.

3. Ettevõtluse ja Innovatsiooni Sihtasutuse (edaspidi EIS) teenused ei kata töötuid ega ettevõtlusega alustajaid.

Seletuskirjas märgitakse, et edaspidi toetab alustavat ettevõtjat EIS. EISi teenuste sihtrühmaks ei ole töötud eraisikud ega inimesed, kelle äriidee on alles kujunemas. EISi Starditoetus on suunatud juba tegutsevatele ettevõtetele.

See tähendab, et suur hulk töötuid võimaliku ettevõtluspotentsiaaliga inimesi jääb täielikult toetuseta.

Teenuse kadumine mõjutab eriti tugevalt neid regioone, kus ei ole alternatiivseid toetavaid teenuseid (väikeettevõtluse madal tihedus, nõrk nõustamisvõimekus, vähene regionaalne kapital).

Eelnõu seletuskirja IV osa „Määruse mõjud“ leheküljel 4 on välja toodud, et ebasoovitava mõjuna võib ettevõtluse alustamisega seotud toetavate teenuste kättesaadavus väheneda ja seeläbi ka ettevõtjaks hakkamine väheneda. See on muret tekitav asjaolu ja meie hinnangul EISi senine meede seda ei kata ega leevenda.

4. Enne teenuse lõpetamist puudub nõutav mõjude analüüs – ei ole arusaadav, et mis on tegelik probleemne praktika.

Seletuskirja argumendina esitatud näitaja – et püsiva töökoha loob 11–12 protsenti teenuse saajatest – ei ole mõjuanalüüs.

Puudub analüüs:

- kas madal näitaja tuleneb toetuse tingimustest;
- kas ettevõtlusnõustamine on olnud ebapiisav;
- kas piirkondlike vajadustega on arvestatud;
- milline on mõju tööturuvalmidusele ja edasisele karjäärile.

Puudub teave teenust kasutanud inimeste tagasisidest. Nendeta ei saa järeldada, et teenus on ebaefektiivne. Teeme ettepaneku välja tuua milline on olnud klientide senine tagasiside vastavale teenusele.

Samuti palume analüüsida kas toote sulgemise puhul on peamiseks probleemseks praktikaks see, et püsiva töökoha loomise osakaal on madal või on peamine probleemne praktika teenuse kvaliteedis, näiteks ettevõtluse järelteenuste kompetents ja kvaliteet on nõrk, mistõttu see ei paku piisavalt tuge ja äriplaani jätkusuutlik elluviimine jääbki katki.

5. Eelnõu vajab regionaalset ja sotsiaalset täiendanalüüsi.

Eeltoodust lähtuvalt teeme ettepaneku täiendada seletuskirja järgmiselt:

- Maakondlik analüüs: töötute arv maakondade lõikes, toetuse ja koolituste kasutamise arvud, ettevõtlusega alustamise tulemused. Kui selgub, et maakonnas, kus töötus on suur, kuid teenuse kasutamine madal, siis tuleks aru saada, et miks selline probleemne praktika esineb ja mis on selle esile kutsunud.
- Maakonnapõhine riskianalüüs: mõju tööturule, mõju ettevõtlusaktiivsusele, mõju sotsiaalsele kaasatusele ja eneseteostusvõimalustele. Analüüsida Töötukassa toetuse ja järeltegevuste kaotamisega kaasnevat negatiivset mõju.
- Tagasiside teenuse sihtrühmadelt ja maakondlikelt arenduskeskustelt: teenuse toetav mõju, oskuste kasv, mõju hilisemale ettevõtlusega alustamisele või tööturule naasmisele.
- Riskianalüüsi põhjal koostada ettepanekud töötute, kuid samas ettevõtluse alustamise sooviga inimeste toetamiseks:
  - o alternatiivsed lahendused: teenuse ümberkujundamine, mitte lõpetamine, maakondlike arenduskeskuste nõustamisvõimekuse tugevdamine ja laiendamine, ABC-koolituse ja väikese stardipaketi jätkamine töötutele probleemsetes piirkondades.
  - o ettepanekud sihtrühma edasiseks toetamiseks: segmenteeritud sihtrühmale ettevõtluse alustamise toetus (näiteks noortele), regionaalselt diferentseeritud

<p>toetuspakett (näiteks rakendada ettevõtluse alustamise toetust ja järelteenuseid kõige suurema töötusmääraga piirkondades), tugevama ettevõtlusnõustamise rahastamise suurendamine, et kasvatada selles valdkonnas piirkondlikku kompetentsi.</p> <p>Leiame, et ettevõtluse alustamise toetuse lõpetamine mõjutab oluliselt just neid piirkondi, kus tööhõive, ettevõtlusaktiivsus ja sissetulekud on madalamad ning kus töötute ettevõtlus- ja eneseteostusvõime kasvatamine on regionaalse elujõu tagamiseks eriti tähtis. Samuti leiame, et seletuskirjas toodud argumendid ei ole piisavad teenuse lõpetamiseks, sest need on ühekülgsed, ei toetu täiemahulisele mõjude hindamisele, jätavad tähelepanuta regionaalsed ja sotsiaalsed mõjud ning ei erista teenuse tehnilist kvaliteeti selle süsteemsest vajalikkusest.</p> <p>Lisaks toome välja ka selle, et hetkel on hinnatud vaid toetuse lõpetamisest tekkivat otsest eelarvelist kokkuhoidu, kuid mitte lõppkokkuvõttes ühiskonnale tekkivat kasu (näiteks maksulaekumised, töökoha loomine, töötuse vähenemine, oskuste kasv) või kulu. Sellisel kujul ei ole võimalik väita, et teenus on kulukas või ebaefektiivne, sest teenuse tulupool on jäänud täielikult hindamata. Samuti ei hinnata hüvesid, mida teenus annab ka neile, kes ettevõtet ei loo: oskused, enesekindlus, suurem tööturuvõime. Palume selles osas ka seletuskiri läbi mõelda ja täiendada.</p> <p>Seetõttu palume seletuskirja sisuliselt täiendada ning läbi analüüsida, milline on sihtgrupi senine ja võimalik uus teekond, sealhulgas millised täiendavad lahendused või alternatiivsed tegevused on vajalikud selleks, et vältida piirkondliku konkurentsivõime nõrgenemist ning tagada, et muudatus ei süvendaks olemasolevaid arenguerinevusi.</p>	
Eesti Töötukassa (04.12.2025 nr 1-11/23/6008)	
<p>Teeme ettepaneku täiendada määruse paragrahvi 57 lõikega 12³ järgmises sõnastuses:</p> <p>„(12³) Isikule, kellele maksti §-s 29 nimetatud ettevõtluse alustamise toetust enne 01. aprilli 2026. a kehtinud</p>	<p>Arvestatud</p> <p>Sõnastatud järgnevalt: „Isikule, kellele maksti §-s 29 nimetatud toetust kuni 31. märtsini 2026. a kehtinud redaktsiooni alusel, on õigus §-s 30 nimetatud teenustele kahe aasta jooksul toetuse inimese</p>

<p>redaktsiooni alusel, on õigus §-s 30 nimetatud ettevõtluse järelteenustele kahe aasta jooksul toetuse inimese pangakontole ülekandmise päevast kuni 31. märtsini 2026. a kehtinud tingimustel ja korras.“.</p> <p>Õigusselguse huvides tuleks eelnõusse lisada rakendussäte reguleerimaks olukorda, kus isikul, kes on saanud ettevõtluse alustamise toetust kuni 2026. aasta 31. märtsini kehtinud redaktsiooni alusel, on õigus saada ettevõtluse järelteenuseid ka pärast 01. aprilli 2026. a ja seda seni kehtinud tingimustel ning korras. Eelnõu § 1 punktis 3 toodud rakendussätted kõnealust olukorda ei reguleeri.</p> <p>Vastavalt täpsustada ka eelnõu seletuskirja.</p>	<p>pangakontole ülekandmise päevast kuni 31. märtsini 2026. a kehtinud tingimustel ja korras.“</p>
<p>Teeme ettepaneku asendada eelnõu seletuskirjas eelnõu § 1 punkti 3 selgituse kolmandas lõigus esimene lause järgmise lausega:</p> <p>„Lõige 12² reguleerib olukorda, kus töötukassa on otsustanud või otsustab §-des 29 või 30 sätestatud tööturuteenuste osutamise kuni 2026. aasta 31. märtsini kehtinud redaktsiooni alusel, siis kohaldatakse ka tööturuteenuste osutamisele ning toetuse ja hüvitatud järelteenuste summa tagasinõudmisele kuni 2026. aasta 31. märtsini kehtinud tingimusi ja korda.“.</p> <p>Täpsustus on vajalik, kuna eelnõu § 1 punktis 3 toodud paragrahvi 57 lõige 12² ei sisalda otsuse tegemise aega, mistõttu tuleks õigusselguse huvides seletuskirjas välja tuua, et eelnõu § 1 punktiga 3 lisatav paragrahvi 57 lõige 12² reguleerib olukorda, kus töötukassa on otsustanud või otsustab §-des 29 või 30 sätestatud tööturuteenuste osutamise kuni 2026. aasta 31. märtsini kehtinud redaktsiooni alusel.</p>	<p>Arvestatud</p>
<p>Eelnõuga ei muudeta tööhõiveprogrammi rahalist mahtu, mistõttu tuleks eelnõu seletuskirja punktis 5 täpsustada, et ettevõtluse alustamise toetuse maksmise lõpetamisest vabanevad vahendid suunatakse teiste tööturuteenuste osutamiseks. Vastasel korral jääb seletuskirja punkti 5 sõnastusest ekslik mulje, et tööhõiveprogrammi tööturuteenuste kulud (rahaline maht) vähenevad.</p>	<p>Arvestatud</p>

